

20 d'octubre de 2003

La natura del sud-oest dels EUA: zones de clima mediterrani, muntanyes i deserts, a càrrec de FLORENCI VALLÈS.

27 d'octubre de 2003

El Quebec i Nova Escòcia: terres de boscos i llacs, a càrrec de JOSEP M. GASOL

3 de novembre de 2003

La natura del nord-oest dels EUA: el Pacífic, a càrrec de JORDI MORATÓ.

10 de novembre de 2003

Alaska: l'última frontera, a càrrec de JORDI MORATÓ.

Institució Catalana d'Història Natural

Participació en les reunions de la Junta Directiva de la ICHN a Barcelona i contribució a les activitats organitzades per l'entitat mare.

La delegació del Bages ha subscrit junt amb d'altres entitats de Manresa i del Bages el manifest *Declaració de l'Agulla*, que alerta sobre la conveniència de preservar de futures infraestructures i de la urbanització la franja contínua d'espai lliure entre els rius Cardener i Llobregat al nord de Manresa.

Activitats de la delegació d'Osona: Grup de Naturalistes d'Osona

Sortides naturalistes

10 de maig de 2003

Impacte de l'eix Vic - Olot. Seguiment de l'estat actual de l'inici de les obres, reconeixement dels possibles impactes ambientals (flora, fauna, geologia, etc.) i identificació del traçat definitiu, guiada per JORDI CAMPRODON.

11 de maig de 2003

Visita al canyet de Claramunt. Visita al canyet d'aus carronyaires de Claramunt (Pallars Jussà), guiada per PERE CORTINAS.

24 de maig de 2003

Les joncedes en els turons de la Plana. Reconeixement de les plantes que formen els prats més estesos en els turons de la Plana.

25 i 26 d'octubre de 2003

Jornades d'anellament a Busquets (Perafita), amb la finalitat de reunir els anelladors de la comarca i posar en comú la nova aplicació informàtica que l'Institut Català d'Ornitologia.

Altres activitats

- El Grup de Naturalistes d'Osona, conjuntament amb el Grup d'Anellament Calldetenes-Osona, està fent un seguiment de l'aufrany *Neophron percnopterus* a la comarca d'Osona.

- Iniciació de la realització d'un catàleg de basses agrícoles de la comarca d'Osona, amb la intenció d'establir mesures de protecció per les basses, dipòsits

i altres punts d'aigua que estiguin malmesos per l'acció del bestiar boví, abocaments i altres agressions. Amb vista a l'any 2004, i amb el finançament d'una empresa osonenca, s'iniciaran les actuacions de protecció.

- El GNO-ICHN ha rebut una subvenció de la Fundació Territori i Paisatge – Caixa de Catalunya per fer una sèrie d'estudis a la roureda del Llopart, una de les rouredes madures més ben conservades de la comarca d'Osona.

- A través d'un acord amb els propietaris de la finca, es portaran a terme durant el 2003 uns estudis de fauna, flora, patrimoni cultural, entre d'altres, i posteriorment s'estudiarà la possibilitat d'establir un acord de custòdia entre la propietat i el GNO-ICHN que permeti la conservació de la roureda i el seu ús sostenible. Durant el mes d'abril ja s'ha iniciat el mostreig de lepidòpters nocturns i diürns.

Exposició «Natura d'Osona»

L'exposició «Natura d'Osona» ha estat a Manlleu, Folgueroles, a Vic i a Viladrau.

Pàgina web

S'ha creat una pàgina web, a la qual s'accedeix des del web de ICHN o bé, directament.

Activitats de la delegació de la Franja de Ponent

Presentació de l'Aiguabarreig i de la Universitat de Ciències de la Natura a Prada. L'UCE de Ciències de la Natura és organitzada per l'Estació Biològica de l'Aiguabarreig i la delegació de la Franja de Ponent de la ICHN, amb la col·laboració de la Diputació de Lleida i la Universitat Catalana d'Estiu.

26 de juliol de 2003

l'Estació Biològica de l'Aiguabarreig i l'Institut d'Estudis del Baix Cinca van organitzar una sèrie de xerrades al Palau Montcada de Fraga, en les quals es van tractar diferents temàtiques sobre el nostre patrimoni natural, com les nostres orquídiies i la gestió de l'Aiguabarreig.

Del 26 al 31 de juliol de 2003

IX Campaments de Natura de l'Aiguabarreig, divuit professors de biologia i naturalistes van conduir, per a dos-cents nou alumnes, sessions tècniques i d'aprenentatge a l'aula i a l'entorn de l'Aiguabarreig.

Exposició «10 anys per l'Aiguabarreig».

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

C. del Carme, 47, 08001 Barcelona; tel.: 933 248 582; fax: 932 701 180
Adreça electrònica: *ichn@iecat.net*; adreça d'Internet: *http://www.iecat.net/ichn*

ICHN
Institució Catalana
d'Història Natural

Filial de l'Institut d'Estudis Catalans

MEMÒRIA D'ACTIVITATS DE L'ANY 2003

Consell Directiu (del 25 de març de 2003 al 14 d'abril de 2004)

<i>Presidència:</i>	JORDI SARGATAL I VICENS
<i>Vicepresidència:</i>	JOAN PINO I VILALTA
<i>Secretaria:</i>	ANDREU SALVAT I SALADRIGAS
<i>Tresoreria:</i>	JOAN MALUQUER I MARGALEF
<i>Vocals:</i>	XAVIER ESCUTÉ I GASULLA JOAN FONT I GARCIA ESTER GAYA I BELLÉS CÉSAR GUTIÉRREZ I PEREARNAU JORDI LLORENS I POCA MIQUEL RAFA I FORNIELES LLORENÇ SÁEZ I GOÑALONS SERGI SALADIÉ I GIL DELFI SANUY I CASTELLS JOAN VALLÈ I XIRAU

<i>Representant de la delegació del Bages:</i>	FLORENCI VALLÈS I SALA
<i>Representant de la delegació del País Valencià:</i>	MÀRIUS MARTÍNEZ I MARTÍ
<i>Representant de la delegació d'Osona:</i>	ANDREU SALVAT I SALADRIGAS
<i>Representant de la delegació de la Franja de Ponent</i>	GUILLEM CHACÓN I CABAS
<i>Delegat de l'IEC:</i>	JOANDOMÈNEC ROS I ARAGONÈS

<i>Nombre de socis:</i>	940
<i>Societats adherides:</i>	Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà Grup Mineralògic Català Societat Catalana de Lepidopterologia Societat Catalana de Micologia Estació Biològica de l'Aiguabarreig

PRINCIPALS ACTIVITATS DUTES A TERME L'ANY 2003

Assemblea

25 de març de 2003

Assemblea General ordinària, amb renovació de càrrecs del Consell Directiu. Així mateix, es va nomenar soci honorari Joaquim Maluquer i Sostres.

Guardons rebuts

La Institució ha rebut el Premi Jaume I de la Franja de Ponent en reconeixement a les activitats que està duent a terme en aquestes comarques.

Cursos naturalistes

21, 22 i 23 de febrer de 2003

Els sòls de la serra de Crevillent: estudi de camp, per MARTA GOBERNA, Centre d'Investigacions sobre Desertificació de València. Tingué lloc al Saler.

5 i 6 d'abril de 2003

Els peixos dels rius mediterranis, sistemes d'estudi i propostes per a la gestió sostenible, per FREDERIC CASALS, Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària, UdL. Tingué lloc a Manlleu.

17 i 18 de maig de 2003

Flora i vegetació dels Prepirineus centrals catalans, per JOSEP ANTONI CONESA, Departament d'Hortofructicultura, Botànica i Jardineria, UdL. Tingué lloc a Lleida.

27, 28 i 29 de juny de 2003

Flora i vegetació del Pirineu oriental, per XAVIER OLIVER, botànic, Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Tingué lloc a Queralbs.

29 i 30 de novembre de 2003

Introducció a la zoocòria (la dispersió de llavors per la fauna): tècniques d'estudi mitjançant l'anàlisi de la dieta, a càrrec de MARC MARTÍN, Departament de Biologia Animal, Secció de Vertebrats, UB. Tingué lloc a Fogars de Montclús.

Sessions científiques

19 de març de 2003

Avifauna forestal pirinenca amenaçada. La gestió forestal com a eina de conservació, per RAMON MARINÉ, biòleg, Muga Estudis Forestals. Tingué lloc a la Facultat de Ciències de la Universitat de Girona.

24 d'abril de 2003

Insularitat i preservació d'espècies. El cas del ferreret, per ÀLVARO ROMAN, biòleg, Associació per a la Recuperació del Ferreret. Tingué lloc a l'IEC.

15 de maig de 2003

Ecologia i dinàmica poblacional dels ocells

carronyaires a Catalunya: el trencalòs com a model i exemple, per ANTONI MARGALIDA, naturalista, Grup d'Estudis i Protecció del Trencalòs. Tingué lloc a la Universitat de Vic.

11 de juny de 2003

Biologia comparada d’Aphanius iberus i Gambusia holbrooki. Possibilitat de coexistència en nous hàbitats, per ADOLF DE SOSTOA, biòleg, Departament de Vertebrats, Universitat de Barcelona. Tingué lloc a les Cases d'en Puig (el Prat de Llobregat).

9 d'octubre de 2003

Sessió inaugural del curs 2002-2003, **La recerca aplicada a la gestió del territori**, per JOAN MARULL, biòleg, Barcelona Regional. Tingué lloc a l'IEC.

10 de desembre de 2003

El paper de les petites reserves en la gestió, per PERE JOSEP JIMÉNEZ, Reserva Natural de Sebes, Flix.

Seminaris, jornades i conferències

6 de novembre de 2003

Sessió en memòria de Nikolai Ivànovitx Vavílov. **D'on provenen les plantes que mengem cada dia?**, a càrrec de Montserrat Gispert, professora d'etnobotànica a la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic.

18 de novembre de 2003

Sessió conjunta Institució Catalana d'Història Natural - Societat Catalana de Biologia. **Vessament d'hidrocarburs: conseqüències i bioremediació**. Hi intervingueren ANNA MARIA SOLANAS, Departament de Microbiologia, Facultat de Biologia, UB, que parlà sobre la bioremediació, i VICTORIANO URGORRI, Departament de Biologia Animal de la Universitat de Santiago de Compostel-la, que parlà sobre les conseqüències ecològiques sobre els sistemes naturals. Tingué lloc a l'IEC.

22 de novembre de 2003

Sessió conjunta Institució Catalana d'Història Natural - Societat Catalana de Lepidopterologia. XII Sessió conjunta d'Entomologia. Es van presentar les ponències de MÀRIA DEL CARMEN CARTAGENA, NORMA B. DIAZ, MERCÉ DURFORT, OLEGUER ESCOLÀ, FÉLIX FONTAL-CAZALLA, EDUARDO GALANTE, LUCAS GARBÍN, MARTA GOULA, XAVIER JEREMÍAS, MAURICIO JIMÉNEZ, PERE JOSEP JIMÉNEZ, LOURDES MARTÍN-ANDRADE, JOAQUIM MATEU, ELISENDA OLIVELLA, JOSEP JOAQUIM PÉREZ DE GREGORIO, JULI PUJADE-VILLAR, EVA RIBES, JORDI RIBES, MARTÍ RONDÓS I CASES, PALMIRA ROS-FARRÉ, CAMIL TORRAS I CASALS i DANIEL VENTURA. Tingué lloc a l'IEC.

Tardor de 2003

Durant la tardor de 2003, i després de constatar que no s'havia dut a terme cap de les recomanacions de l'informe del Consell de Protecció de la Natura, la Institució Catalana d'Història Natural va assumir la redacció d'un manifest en defensa dels secans estèpics de les terres de Lleida. El manifest ha rebut el suport de més de dos-cents científics i entitats acadèmiques de Catalunya.

20 de desembre de 2003

Taller d'experts en connectivitat ecològica i paisatgística

de Catalunya. Manifest d'Olot per la salvaguarda de la connectivitat ecològica i paisatgística de Catalunya, organitzat per la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot, la Universitat de Girona i la Institució Catalana d'Història Natural. Tingué lloc a Olot.

Altres activitats

15 de febrer de 2003

Sessió científica sobre invertebrats i medi ambient, organitzada per Xavier Jeremías i l'Ajuntament de Cervelló, amb el suport del Museu de Zoologia de Barcelona i la ICHN. Es van presentar catorze comunicacions, en dos grups, sobre els lepidòpters, els coleòpters, els llimacs i els mol·luscs. Tingué lloc a la sala de plens de l'Ajuntament de Cervelló.

27 de febrer de 2003

Jornada tècnica **Ordenació del sòl no urbanitzable en el marc de la nova Llei d'urbanisme de Catalunya**. En aquesta jornada, organitzada per La Vola, diferents experts en ordenació del territori i urbanisme van comentar les conseqüències i aplicacions de la nova normativa urbanística en relació amb el medi ambient. Tingué lloc al castell de Montesquiu.

16 de setembre de 2003

Jornada **Endreçar el territori per frenar els incendis forestals**. Aquesta jornada va estar coorganitzada per la Federació d'ADF del Bages, la Xarxa de recerca universitària ALINFO, el Col·legi de Geògrafs, el Col·legi d'Enginyers de Forest, el Col·legi d'Enginyers Tècnics Forestals, la Demarcació de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes i la Institució Catalana d'Història Natural. Va tenir lloc a Manresa.

7 i 8 de novembre de 2003

III Jornades sobre l'Alta Garrotxa, dedicades a la ramaderia extensiva i la gestió dels espais oberts i organitzades pel Consorci de l'Alta Garrotxa, la Fundació d'Estudis Superiors d'Olot, la Institució Catalana d'Història Natural i la Universitat de Girona. Van tenir lloc al santuari de la Mare de Déu del Mont.

Premis per a estudiants

El jurat format per Joan Ferran Ferrer, Joan Maluquer i Margalef i Florenci Vallès i Sala va atorgar el premi al treball: *El gènere* Smittium: *Un exemple de la diversitat de tricomicets harpel·lals associats amb larves d'insectes aquàtics*, de LAIA GUÀRDIA VALLE.

També va atorgar un accèssit al treball: *Efectes de la formiga argentina*, Linepithema humile *Mayr, sobre el procés de dispersió de plantes mirmecòcores mediterrànies*, de JORDI OLIVERAS HUIX.

Col·laboracions i participació

Del 24 al 26 de març de 2003

I Jornades d'Animació Científica entre Investigadors i Comunicadors, centrades en la biodiversitat.

L'organització d'aquestes jornades va ser a càrrec de l'Observatori Científic de la Ciutat Mediterrània. Tingué lloc a la residència d'investigadors del CSIC.

10 de maig de 2003

III Trobada sobre Invertebrats de Zones Humides, organitzada conjuntament per la Societat Catalana de Lepidopterologia, l'Associació d'Amics del Museu de Zoologia i la Reserva Natural de Sebes. Tingué lloc a la Reserva Natural de Sebes.

Del 15 al 19 d'octubre de 2003

Cinquena biennial del Festival Internacional del Film de l'Insecte, organitzada per l'Office pour les Insectes et leur Environnement du Languedoc-Roussillon (OPIE-LR). Tingué lloc a Prada.

Del 20 al 23 de novembre de 2003

III Reunió de la Xarxa de Custòdia del Territori. L'organització va ser a càrrec de la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT), l'Ajuntament de Tremp i l'Associació Hàbitats / Projecte Rius. Tingué lloc a Tremp.

Sortides naturalistes

Amb motiu de la realització del projecte d'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, es realitzà un curt cicle de sortides, obert a tothom, que permetés conèixer de la mà dels diferents experts que han participat en aquest projecte alguns dels espais naturals protegits menys coneguts de Catalunya.

31 de maig de 2003

Reserva Natural de Fauna Salvatge d'Utxesa i Espai d'Interès Natural dels Tossals d'Almatret, guiada per JOSEP ANTONI CONESA MOR, professor de botànica de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària, UdL (geologia, botànica); JOAN PEDROL SOLANES, professor de botànica de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària, UdL (botànica); JORDI RECASENS GUINJUAN, professor de botànica de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària, UdL (botànica), i ANDREU SERÈS ASPAX, doctor en biologia (zoologia).

7 de juny de 2003

Àrea d'Espacial Protecció per als ocells de la Serreta Negra (Baix Cinca), guiada per GUILLEM CHACÓN i FERNANDO CARCELLER, Estació Biològica de l'Aiguabarreig.

14 de juny de 2003

Espai d'Interès Natural de les Gavarres, guiada per MARTA PICÓ MICALÓ, coordinadora de l'Oficina Tècnica de l'Associació de Naturalistes de Girona.

28 de juny de 2003

Espai d'Interès Natural de Collsacabra, guiada per PERE BUSQUETS, professor de la Facultat de Geologia de la Universitat de Barcelona; CARMÉ CASAS, botànica i professora de l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Vic; JORDI CAMPRODON, zoòleg i investigador del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, i MIQUEL VILAPLANA, geòleg i professor d'institut.

5 de juliol de 2003

Reserva Natural de la Maçana (Vallespir), guiada per JEAN-ANDRÉ MAGDALOU, animador científic de la Reserva Natural de la Maçana, amb JOSEPH GARRIGUE i JOSEPH TRAVÉ.

Publicacions

• *Notícies de la Institució*, números 45, 46, 47, 48, 49 i 50.

• *12 Sessió conjunta d'entomologia*, ICHN-SCL, que va tenir lloc l'any 2001. 188 p.

Avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya

Realització de l'avaluació del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, el qual ha rebut el suport del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya i de la Fundació Territori i Paisatge (Caixa de Catalunya) i de la Diputació de Girona.

S'ha elaborat una proposta de vuitanta-vuit indicadors per avaluar l'estat i la gestió dels cent quaranta-vuit espais protegits de Catalunya.

Uns cent cinquanta membres i col·laboradors de la ICHN han participat en aquesta avaluació dels espais naturals protegits de Catalunya.

Del 2 al 7 de febrer es va dur a terme a Melbourne, Victòria, Austràlia, un taller sobre avaluació de l'efectivitat de la gestió dels espais naturals protegits, organitzat per la Comissió Mundial d'Espais Protegits de la UICN, al qual fou convidada la Institució.

Els sistemes naturals de la vall d'Alinyà

Preparació de la publicació, amb el suport de la Fundació Territori i Paisatge (Caixa de Catalunya).

Col·laboracions i participació

• S'han impartit conferències en el marc d'activitats organitzades per altres entitats a l'Institut d'Estudis Catalans, a la Universitat de Girona, a la Universitat de Lleida, a la Universitat de Vic, etc.

• Participació en la Xarxa Catalana de Custòdia del Territori. Marc Bigas és el representant de la ICHN en aquesta entitat.

• La ICHN forma part de la Xarxa Temàtica d'Estudi de la Biodiversitat i de la Xarxa Temàtica per a la Divulgació de la Biodiversitat.

Representants en organismes i institucions

La Institució

• És membre del Consell Consultiu del Consorci per a

la Protecció i la Gestió de l'Espai d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa. S'ha designat JOSEP VILA com a representant de la ICHN en aquest Consell.

• És membre del Consell Consultiu del Consorci de l'Espai Rural de Gallecs. S'ha designat JOSEP GERMAIN com a representant de la ICHN en aquest Consell.

• És membre del Consell Consultiu del Parc de Collserola. S'ha designat XAVIER ESCUTÉ com a representant de la ICHN en aquest Consell.

• És membre del Comitè Tècnic de la Fundació Fòrum Ambiental.

• Altres membres de la ICHN participen com a representants de l'IEC en la junta rectora de diversos ENP i en el Consell de Protecció de la Natura.

Activitats de la Delegació del Bages

Cursos i sortides naturalistes

Del 9 al 25 de maig de 2003

Curs d'iniciació a la flora i la vegetació del Bages, a càrrec de JORDI BADIA, organitzat conjuntament per les delegacions del Bages d'Omnium Cultural i de la ICHN. Constà de tres sessions teòriques i de tres sortides matinals.

Del 10 al 31 de maig de 2003

Curs sobre el medi natural del Bages. El curs constà de quatre sessions teòriques: «Dinàmica de la vegetació al Bages» i «Els tipus de vegetació del Bages», a càrrec de FLORENCI VALLÈS; «La fauna del Bages», a càrrec de RAMON SOLÀ, i «La geologia del Bages», a càrrec d'ORIOL OMS, i de quatre sortides:

10 de maig de 2003

Sortida a la vall de la riera de Rajadell, itinerari que segueix la riera de Rajadell fins al Xup partint del bosc del Balcells, a la base de Collbaix.

17 de maig de 2003

Visita a la zona humida de la Corbatera de Sallent.

25 de maig de 2003

Sortida geològica.

31 de maig de 2003

Visita a diferents indrets cremats durant les darreres tres dècades.

Del 24 de setembre al 25 d'octubre de 2003

Curs d'introducció al coneixement dels fongs, organitzat conjuntament per l'Ajuntament de Manresa, la Delegació del Bages de la Institució Catalana d'Història Natural i Omnium Cultural, i impartit per FLORENCI VALLÈS i JORDI BADIA, membres de la Delegació del Bages de la ICHN. Tingué lloc a Manresa.

Sessions científiques

Del 13 d'octubre al 10 de novembre de 2003

Cicle de conferències audiovisuals sobre el medi natural de l'Amèrica del Nord, organitzat per la Delegació del Bages de la ICHN amb el suport de la Fundació Caixa Manresa.

13 d'octubre de 2003

Florida: els Everglades, a càrrec de FRANCESC MUNTADA.